

**Europejski Komitet
Regionów**

**Rola władz lokalnych
i regionalnych we wdrażaniu
EFIS:
szanse i wyzwania**

Streszczenie

**Streszczenie zostało przygotowane przez Dział C2 Sekretariatu
Generalnego KR-u w oparciu o badanie zatytułowane**

**„Rola władz lokalnych i regionalnych we wdrażaniu EFIS:
szanse i wyzwania”**

**opracowane przez przedsiębiorstwo Michele Alessandrini, François
Levarlet, Paul Negrila, Paola Le Moglie, Andrea Bucci, Pietro Celotti (t33),
Ursula Mollay (ÖIR) i Jacek Kotrasiński.**

**Zawarte w nim opinie nie odzwierciedlają oficjalnego stanowiska
Komitetu Regionów.**

Więcej informacji na temat Unii Europejskiej i Komitetu Regionów można znaleźć na stronach internetowych: <http://www.europa.eu> i <http://www.cor.europa.eu>.

Pełna treść „Rola władz lokalnych i regionalnych we wdrażaniu EFIS: szanse i wyzwania” jest dostępna w języku angielskim na stronie internetowej <http://cor.europa.eu/pl/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© Unia Europejska, 2017

Częściowe powielanie jest dozwolone pod warunkiem wyraźnego podania źródła.

Streszczenie

W sprawozdaniu przeanalizowano udział władz lokalnych i regionalnych w projektowaniu i realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), a także w zarządzaniu nimi. Opiera się ono na:

- **ilościowym i opisowym przeglądzie** najnowszych dostępnych danych dotyczących projektów EFIS na dany sektor, podział geograficzny i wielkość inwestycji, który obejmuje również ocenę skali projektów (lokalnych/regionalnych, krajowych, transgranicznych) oraz opis udziału władz lokalnych i regionalnych;
- pięciu analizach przykładów ukazujących różne **wyzwania, wyciągnięte wnioski i główne zalecenia** w sprawie zarządzania finansowaniem EFIS dla władz lokalnych i regionalnych. Analizy przykładów dotyczą:
  - placówki opieki zdrowotnej w Toruniu (Polska)
  - projektu rewitalizacji miasta w Lizbonie (Portugalia)
  - programu wsparcia MŚP w siedmiu krajach związkowych Niemiec (Niemcy)
  - funduszu inwestycyjnego przeznaczonego na trzecią rewolucję przemysłową w regionie Nord-Pas de Calais (Francja)
  - projektu przesyłania gazu w Marche i Abruzji (Włochy)

Kluczowe dane z maja 2017 r. pokazują, że:

- Całkowite inwestycje w zatwierdzone projekty EFIS wynoszą 36,9 mld EUR.
- Pod względem całkowitych inwestycji na EFIS przeznaczono 194 mld EUR, co stanowi 62% docelowych 315 mld EUR na koniec 2018 r.
- Projekty EFIS koncentrują się głównie w byłej UE15: Francja, Włochy, Hiszpania i Niemcy są głównymi beneficjentami.
- 35% projektów finansowanych i podpisanych przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) realizowanych jest na szczeblu lokalnym / regionalnym. 37% projektów finansowanych i podpisanych przez EBI wdrażanych jest na poziomie krajowym, a 25% – na transgranicznym. 82% projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu

Inwestycyjnego (EFI) realizowanych jest na szczeblu krajowym, a 11% – na szczeblu transgranicznym.

- Projekty transgraniczne mają najwyższy wskaźnik całkowitych inwestycji uruchomionych w ramach EFIS (5,4), w następnej kolejności – projekty krajowe (3,3) oraz lokalne/regionalne (2,8).
- Władze lokalne i regionalne uczestniczą w 23% projektów EFIS finansowanych i podpisanych przez EBI oraz w 4% projektów EFIS finansowanych z EFI.
- Projekty z udziałem władz lokalnych i regionalnych mają średnio wyższy poziom finansowania EFIS w porównaniu z projektami, w których nie biorą udziału władze lokalne i regionalne.
- 29% środków EFIS przeznaczanych jest na wsparcie MŚP, 25% – na projekty w zakresie energii oraz 20% – na badania, rozwój i innowacje. Pozostałe inwestycje są rozłożone na pozostałe sektory.
- Projekty w sektorze transportu mają najwyższe średnie finansowanie z EFIS – 135 mln EUR – podczas gdy na energię przeznaczono najwięcej całkowitych inwestycji, średnio 544 mln EUR.

Pięć analiz przykładów ukazuje, że władze lokalne i regionalne uczestniczące w projektach EFIS muszą stawić czoła **kluczowym wyzwaniom**, które można podsumować w ramach czterech głównych kategorii:

A) Podejście kulturowe:

- Władze lokalne i regionalne uznają instrumenty finansowe za złożone.
- Bardziej ryzykowne projekty mogą nie być pożądane z punktu widzenia władz lokalnych i regionalnych.

B) Umiejętności i zdolności techniczne:

- Nawet dobrze zorganizowane władze lokalne i regionalne nie zawsze posiadają niezbędną wiedzę na temat wymogów prawnych i finansowych czy też specjalne know-how wystarczające, by ubiegać się o EFIS.

C) Wewnętrzna złożoność zarządzania finansowaniem EFIS:

- Proces wdrażania obejmujący złożenie wniosku i sporządzenie umowy może być skomplikowany i może wymagać dużych obciążeń i kosztów administracyjnych, podobnie jak następnie sprawozdawczość.
- Zasady kwalifikowalności w niektórych kontekstach (np. środowisko) mogą być zbyt rygorystyczne. Finansowanie EFIS jest ukierunkowane na innowacyjne projekty, podczas gdy czasami to nie poszczególne projekty, lecz cała strategia ma nowatorski charakter.
- Problemów mogą przysparzać złożone procedury dla władz lokalnych i regionalnych odpowiedzialnych za zarządzanie funduszami, podobnie jak proces wyboru zarządzającego funduszem.

D) Warunki zależne od kontekstu:

- Złożone przepisy krajowe mogą sprawić, że projekty w zakresie planowania i wdrażania będą trudniejsze.

Ponadto analizy przykładów pokazały, jakie są istotne **czynniki warunkujące sukces i jakie wnioski można wyciągnąć** w celu zmierzenia się z tymi wyzwaniami oraz skutecznego wykorzystania EFIS:

A) Strategiczna rola EFIS w zaradzeniu niedoskonałościom rynku lub nieoptymalnej sytuacji w zakresie inwestycji:

- Wsparcie finansowe EFIS postrzega się jako decydujące dla skutecznej realizacji projektów wyższego ryzyka.

B) Skuteczne planowanie długoterminowe:

- Przyjęcie i wdrażanie spójnej polityki rozwoju, którą wspierałaby długofalowa wizja.
- Długoterminowy zintegrowany program inwestycji infrastrukturalnych może pomóc w sprostaniu bardziej złożonym wyzwaniom społecznym niż projekty jednopunktowe.

C) Skuteczne zarządzanie:

- Jasna i skuteczna struktura zarządzania, dynamiczne planowanie i rygorystyczne zarządzanie strategią.
- Udział zainteresowanych stron w celu zapewnienia poparcia politycznego i wspólnej świadomości politycznej.

D) Know-how na temat instrumentów finansowych:

- Wcześniejsze doświadczenia z wykorzystywania instrumentów finansowych.
- Wsparcie EBI dla władz lokalnych i regionalnych.
- Obecność wewnętrznego pośrednika finansowego.

Wreszcie, by poprawić zarządzanie finansowaniem EFIS oraz jego skuteczność, w analizach przykładów zwrócono uwagę na następujące **główne zalecenia**:

A) Podejście kulturowe:

- ogólne kampanie uświadamiające;
- rozpowszechnienie przykładów sukcesu władz lokalnych i regionalnych.

B) Umiejętności i zdolności techniczne:

- ukierunkowane informowanie i szkolenie władz lokalnych i regionalnych;
- wsparcie krajowe dla sporządzania wniosków.

C) Wewnętrzna złożoność zarządzania finansowaniem EFIS:

- lepsze uwzględnienie ram krajowych;
- większa elastyczność wymogów dotyczących finansowania;
- uproszczone przepisy dotyczące sprawozdawczości i kwalifikowalności.